

Zápisnica č. 22

z 22. riadneho zasadnutia Komisie územného plánovania, ochrany a tvorby životného prostredia zriadenej pri zastupiteľstve PSK, uskutočneného dňa 09.06.2022

Zasadnutie sa uskutočnilo na základe pozvánky predsedu komisie územného plánovania, ochrany a tvorby životného prostredia v zasadačke úradu PSK s týmto programom:

1. Otvorenie.
2. Voľba overovateľa zápisnice a uznesenia.
3. Informatívna správa o investičných zámeroch a strategických dokumentoch v Prešovskom kraji, ktoré boli v roku 2021 predložené Prešovskému samosprávnemu kraju na posúdenie v zmysle zákona NR SR č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení.
4. Informácia o strategickom dokumente „Plán obnovy a odolnosti Slovenskej republiky“, komponent 4 „Dekarbonizácia priemyslu“.
5. Rôzne (Odkalisko Poša).
6. Záver.

1. Otvorenie

Predseda komisie PaedDr. Miroslav Benko, MBA privítal prítomných, ospravedlnil Mgr. Mačeja, p. Bajaju a otvoril 22. riadne zasadnutie Komisie územného plánovania, ochrany a tvorby životného prostredia. Všetci prítomní boli oboznámení s programom, ktorý bol zaslaný všetkým členom elektronicky. Nikto z prítomných nemal k predloženému programu pripomienky.

2. Voľba overovateľa zápisnice a uznesenia

Za overovateľa zápisnice a uznesenia bol zvolený PhDr. Michal Babin.

3. Informatívna správa o investičných zámeroch a strategických dokumentoch v Prešovskom kraji, ktoré boli v roku 2021 predložené Prešovskému samosprávnemu kraju na posúdenie v zmysle zákona NR SR č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení.

Mgr. Majerčinová v stručnosti oboznámila prítomných o pripravovaných investičných zámeroch, navrhovaných činnostiach, zmenách k navrhovaným činnostiam a k strategickým dokumentom, v rámci Prešovského kraja v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (proces EIA). Podrobný prehľad bol spracovaný za rok 2021 po okresoch, z ktorého je zrejmé, v ktorom okrese je najviac a v ktorom okrese je najmenej pripravovaných investičných zámerov. Väčšina investičných zámerov sa týka oblastí odpadového hospodárstva, OZE a ochrany prírody. Rekapituláciou všetkých zámerov sa zistilo, že najviac pripravovaných akcií je v okresoch Vranov nad Topľou (6), Poprad (5) a najmenej v okresoch Kežmarok a Svidník (1). Čo sa týka stanovísk zaslaných k strategickým dokumentom v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (proces SEA), tak v Prešovskom kraji ich bolo 21. Čo sa týka predpokladaných finančných nákladov na jednotlivé plánované zámery, tak v prehľade je uvedený náklad a možno konštatovať, že najväčší objem finančných prostriedkov bol pri zámere „Skládka Myslina Lúčky“ (úprava odpadov pred skládkovaním) - 7 mil. eur.

Diskusia:

Ako prvý v diskusii vystúpil pán Fenčák, ktorý nadviazal na odprezentovaný materiál, konkrétne okres Vranov nad Topľou, ktorý má najviac zámerov. Chce upozorniť na Zeocem Nižný Hrabovec, kde sa ťaží zeolit, ktorý sa prepravuje kamiónovou dopravou po ceste I. triedy z Nižného Hrabovca do Bystrého. Čiže zvýšenie ťažby prináša následne zvýšenie kamiónovej dopravy na už vyťaženej ceste smerom na Prešov a väčší nápor na dopravu a z toho plynie aj zvýšenie znečistenia ovzdušia. Druhý problém, ktorý bude nadväzovať možno za pár mesiacov je investícia firmy Holding - dodávka do papierenského stroja, kde sa predpokladá počet kamiónov denne okolo

140. Stroj bude neustále vyrábať, čiže bude neustále prísun surovín. Trasa HE – MI-Strážske – Vranov je zaťažená kamiónovou dopravou.

Prebiehali rokovania Bukózy Vranov, že budú otvárať II.bránu, odbočka na Dlhé Klčovo – Košice, čím sa cesta zahltí kamiónovou dopravou. Už teraz je situácia kritická, kamióny nemajú kde pred Bukózou parkovať. Treba vyvíjať tlak pri stanoviskách, aby sa doprava z kamiónov presunula na železnicu. Bude to mať dopad na prašnosť, znečistenie ovzdušia a životného prostredia ako aj v konečnom dôsledku sa to odzrkadlí na zdraví občanov daného regiónu.

N á v r h   n a   u z n e s e n i e :

Komisia územného plánovania, ochrany a tvorby životného prostredia pri Zastupiteľstve Prešovského samosprávneho kraja

A Berie na vedomie

Informatívnu správu o investičných zámeroch a strategických dokumentoch v Prešovskom kraji, ktoré boli v roku 2021 predložené na posúdenie PSK v zmysle zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení.

Návrh uznesenia bol jednomyselné schválený.

4. Informácia o strategickom dokumente „Plán obnovy a odolnosti Slovenskej republiky“ - komponent 4 – „Dekarbonizácia priemyslu“

Plán obnovy a odolnosti SR sa zameriava na päť kľúčových oblastí verejných politík - zelená ekonomika; vzdelávanie; veda, výskum a inovácie; zdravie a efektívna verejná správa a digitalizácia.

Oblasť zelenej ekonomiky tvorí päť komponentov:

1. obnoviteľné zdroje energie a energetická infraštruktúra
2. obnova budov
3. udržateľná doprava
4. dekarbonizácia priemyslu
5. adaptácia na zmenu klímy

KOMPONENT 4: Dekarbonizácia priemyslu

Cieľom je prechod na nízkouhlíkovú ekonomiku a zníženie emisií skleníkových plynov v priemysle. Zdroje z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti (RRF) prispievajú k zníženiu emisií skleníkových plynov v priemysle v súlade s národnými cieľmi vyplývajúcimi z Integrovaného národného energetického a klimatického plánu na roky 2021-2030 a Nízkouhlíkovej stratégie. Tieto opatrenia tiež pomôžu naplniť dlhodobé environmentálne a klimatické ciele Európskej únie, najmä zníženie emisií na európskej úrovni o stanovených 55 % do roku 2030 v porovnaní s rokom 1990.

Komponent 4 má naplniť environmentálny cieľ dvojitej transformácie. Opatrenia na dekarbonizáciu priemyslu majú viesť k nižším emisiám skleníkových plynov, menším stratám energií a zaviesť používanie inovatívnych environmentálnych technológií do priemyselnej výroby. Daný komponent priamo podporuje dosiahnutie cieľov Parížskej klimatickej dohody.

Reforma 1: Ukončenie podpory spaľovania hnedého uhlia v elektrárni Nováky a transformácia regiónu Hornej Nitry

Ukončením podpory výroby elektriny z domáceho uhlia dôjde, podľa predpokladov, k ukončeniu prevádzky tepelnej elektrárne Nováky, čo povedie k súvisiacemu poklesu celkových emisií CO₂ v SR, zníženiu podielu fosílnych zdrojov na výrobe energie a poklesu ceny elektrickej energie pre konečných spotrebiteľov. Prebehne transformácia regiónu horná Nitra, ktorá nebude závislá od ťažby uhlia. Táto reforma je už financovaná z iných európskych zdrojov a nebude si vyžadovať dodatočné zdroje z RRF.

Adresát:

- Hornonitrianske bane, Slovenské elektrárne, zamestnanci v zasiahnutých oblastiach (ťažba a výroba elektrickej energie), všetci koneční spotrebiteľia elektrickej energie, podniky v oblasti hornej Nitry.

Časový rozvrh:

- Skončenie podpory pre výrobu elektrickej energie z uhlia a koniec výroby **do 31. decembra 2023**.

Reforma 2: Nákladovo efektívne zníženie emisií skleníkových plynov v priemysle

Nákladovo-efektívna podpora dekarbonizácie priemyslu, pričom bude podporené zavádzanie najlepších aktuálne dostupných technológií v priemyselnej výrobe a priemyselných procesoch. Bude zabezpečená minimálne realizovateľná miera spoluúčasti z prostriedkov RRF, s maximálnym možným zapojením dotknutých podnikov. Týmto sa zabezpečí efektívne pákovanie zdrojov.

Adresát:

- Podniky európskeho systému obchodovania s emisiami (ETS) a podniky mimo ETS produkujúce emisie skleníkových plynov.

Časový rozvrh:

- Definovanie spôsobu podpory dekarbonizácie priemyslu na základe princípu hodnoty za peniaze a aktuálnych znalostí zo sektora.
- Vyhlásenie výzvy na predkladanie projektov znižovania emisií najneskôr v priebehu Q2-Q3/2022.
- Realizácia projektov do Q4/2025.

Reforma 3: Novelizácia zákona o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania (IPKZ)

Zefektívnenie kontrol a lepšie zabezpečenie fungovania integrovaného povolovania a kontroly pre priemyselné podniky.

Adresát:

- Prevádzkovatelia spadajúci pod režim IP a prevádzkovatelia s dobrovoľne vydaným IP a spĺňajúcimi požiadavky BAT nad rámec zákonných povinností.

Časový rozvrh:

- Novela zákona – 2021
- Informačný systém do Q4/2022
- Reorganizovanie IPK - SIŽP do Q4/2021
- Aplikácia nového zákona do Q4/2023

Investícia 1: Dekarbonizácia priemyslu

Realizácia nákladovo efektívnej, nediskriminačnej a otvorenej výzvy s aplikáciou súťažného ponukového konania. Investície z RRF budú využité na kompenzáciu časti investičných nákladov potrebných na realizáciu opatrení prinášajúcich redukcii emisií skleníkových plynov v sektoroch, ktoré sa na ich tvorbe podieľajú významným objemom, prípadne majú vysoký potenciál ich znižovania prostredníctvom zavádzania čistejších výrobných technológií. **Odhadované náklady Investície 1: 362 717 454 EUR**

Adresát:

- MŽP SR bude vystupovať ako implementačný subjekt. V rámci MŽP SR budú zabezpečené dostatočné administratívne kapacity pre úspešnú implementáciu komponentu 4. Z pohľadu MŽP SR, prípadne podriadených organizácií, bude zabezpečený dostatočný počet zamestnancov a odborníkov, ktorí budú na plán dohliadať. Je potrebné efektívne nastaviť a spravovať schémy štátnej pomoci, nastaviť personálny systém dohľadu nad podávaním žiadostí a ich kontrolou a vyhodnocovaním. Následne po samotnej realizácii bude daný subjekt zabezpečovať kontrolu a ich spätné hodnotenie, na základe ktorého budú udeľované prípadné sankcie za nesplnenie zmluvných záväzkov.

Časový rozvrh:

- Projekty budú podporované v rokoch 2022 až 2025, musí byť zabezpečená ich finalizácia do Q4/2025.

- Po ukončení realizácie jednotlivých projektov bude možné od roku 2027 počítat' s celkovými úsporami na emisiách skleníkových plynov na základe ich konkrétnych redukčných potenciálov.

Investícia 2: Zabezpečenie fungovania procesov Slovenskej inšpekcie životného prostredia (SIŽP) naviazaných na dekarbonizáciu

Investície sa majú zamerat' na zefektívnenie vykonávania operatívnych činností (kontroly, odbery, merania) priamo v teréne v dotknutých prevádzkach a úpravu jestvujúcej infraštruktúry s prispôbením na prevažujúci pomer terénnej práce inšpektorov. **Odhadované náklady Investície 2: 5 242 202 EUR**

Adresát:

Slovenská inšpekcia životného prostredia

Časový rozvrh:

- 01/2022 – 09/2022 – obstaranie vozidiel
- 01/2022 – 09/2022 – obstaranie meracej techniky a kancelárskej techniky
- 03/2022 – 09/2022 – obstaranie projektovej dokumentácie pre úpravu infraštruktúry
- 09/2022 – 09/2024 – postupné dodanie a úprava vozidiel s inštaláciou meracej a kancelárskej techniky
- 09/2022 – 09/2024 – úprava jestvujúcej infraštruktúry

Celkové odhadované náklady Investície 1 a 2: 368 mil. EUR

N á v r h n a u z n e s e n i e:

Komisia územného plánovania, ochrany a tvorby životného prostredia pri Zastupiteľstve Prešovského samosprávneho kraja

A Berie na vedomie

Informáciu o strategickom dokumente „Plán obnovy a odolnosti Slovenskej republiky“ - komponent 4 – „Dekarbonizácia priemyslu“.

Návrh uznesenia bol jednomyselne schválený.

5. Rôzne (Odkalisko Poša)

PaedDr. Slivková informovala o najaktuálnejších výstupoch týkajúcich sa environmentálnej záťaže Odkalisko Poša“. Dňa 19.05.2022 sa uskutočnilo podpisovanie Memoranda o spolupráci „Odkalisko Poša“. Stretnutie bolo rozdelené na dve časti, prvú – oficiálnu, podpisovanie memoranda a druhú – pracovnú, diskusia s prizvanými odborníkmi z oblasti geológie a hydrogeológie (pán Jech, pán Opočenský, pán Žilka). Hlavnou otázkou pracovnej diskusie bolo, ako čo najefektívnejšie vynaložiť finančné prostriedky schválených zastupiteľstvom Prešovského samosprávneho kraja vo výške 50 000 eur s cieľom podporiť riešenie problematiky odkaliska konkrétnym spôsobom. Pred odovzdaním slova p. Fenčákovi podal PaedDr. Benko informáciu, že ešte neprišlo vyjadrenie z MŽP SR, či ide o environmentálnu záťaž. Úvodom p. Fenčák poďakoval za podporu pri problematike odkaliska Poša a finančné prostriedky vo výške 50 000 eur, ktoré poskytol Prešovský samosprávny kraj na odber vzoriek z telesa odkaliska, ktoré pomôžu odhaliť čo sa v odkalisku nachádza. Bola udelená pokuta za nezákonné vypúšťanie do odkaliska vo výške 743 000 eur za rok 2019 a ešte budú udelené ďalšie dve pokuty. Čo sa týka výšky pokuty, tak sa vypočítava podľa vzorca, kde sa ráta za 1 m³ 1 euro. Udelená pokuta je vlastne uzavretím súdneho sporu na Krajskom súde v Košiciach. Cez europoslancu p. Martina Lesíka získať právnu analýzu, na základe ktorej sa potvrdila zodpovednosť štátu za environmentálnu záťaž, a na základe ktorej si ľudia v postihnutých oblastiach budú môcť nárokovat' odškodné za ujmu na zdraví. Ide o regióny Humenné, Trebišov, Michalovce a Vranov nad Topľou. Bol odvedený kus práce, ktorý pomôže cca 200 000 obyvateľom. Náhradu škody nemôžu žiadať obce, ale len fyzické osoby. Do dnešného dňa sa nám ozvali 2 právnické kancelárie, ktoré prejavili záujem zastupovať obyvateľov vo veci uplatnenia si odškodného. Bolo urobených niekoľko štúdií, ktoré preukazujú trvalé poškodenie zdravia ľudí žijúcich v daných oblastiach, konkrétne osoby nemusia nič preukazovať. Finančné náhrady za poskytnutie právnických úkonov právnickými kanceláriami, budú hrazené z EÚ. Do konca 07/2022 by sa mal spustiť proces odškodňovania (zhromažďovanie postihnutých osôb). Ak MŽP SR nerozhodne o náhrade škody, tak predpokladaný návrh výšky odškodného sa pohybuje v rozmedzí od 1 000 do 3 000 eur. Zatiaľ najväčšie škody boli v období, kedy vlastníkom areálu bola TP 2. Momentálne areál funguje

naďalej. Novou informáciou je, že boli spracované letecké snímky - LEDER, ktoré mapujú celé územie a bolo zistené, že sa lokalizovalo 7 miest, ktoré sú zdrojom znečistenia. Na snímkach sú zachytené rôzne skládky, ktoré sú poprepájané kanálmi, čiže znečistenie a rozsah sa šíri oveľa väčším územím, než aký sme predpokladali. Generálny riaditeľ Inšpekcie životného prostredia priznal, že oni nemôžu žiadať napr. zriadenie ČOV, môžu len sankcionovať. Celá kauza ohľadom odkaliska Poša nadobúda obrovský rozmer, nakoľko plodiny, pestujúce sa v blízkosti znečisteného územia sa následne dostávajú do potravinového reťazca. Obyvatelia smerom od Strážskeho na Michalovce ani netušia, v akom znečistenom a zdraví ohrozujúcom prostredí žijú. Výsledky, ktoré budú z odberov vzoriek z telesa odkaliska im následne budú odovzdané.

6. Záver

Predseda komisie ukončil 22. riadne zasadnutie komisie, poďakoval prítomným za účasť a oznámil termín ďalšieho zasadnutia Komisie územného plánovania, ochrany a tvorby ŽP, ktorý je plánovaný na 22.09.2022.

Zapísala: Ing. Ingrid Hřindová

PaedDr. Martina Slivková, PhD., MBA
sekretár komisie ÚP, ochrany a tvorby ŽP

PaedDr. Miroslav Benko, MBA
predseda komisie ÚP, ochrany a tvorby ŽP

Overovateľ:
PhDr. Michal Babin, MBA